

การพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อการป้องกันควบคุมโรคหลอดเลือดสมอง

บรรเจิด สุขพิพัฒน์พานนท์

ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชกรรมป้องกัน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุง

จามรี อุทัยรัตน์

นักวิชาการสาธารณสุข 7 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา

แจ่มจันทร์ กิมาคม

นักวิชาการสาธารณสุข 7 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 สงขลา

วันทนา สุริยวงศ์

นักวิชาการสาธารณสุข 7 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพัทลุง

บทคัดย่อ

การพัฒนาระบบฐานข้อมูลประเมินโอกาสเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง เป็นนวัตกรรมที่เพิ่มศักยภาพเครื่องมือมาตรฐานในการรวบรวมข้อมูล สามารถลดความซ้ำซ้อน นำมาประยุกต์ใช้ในการขยายงาน การสืบค้นกลุ่มเสี่ยง รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงในการเกิดโรค เป็นระบบฐานข้อมูลที่แสดงข้อมูลได้ถูกต้องและทันเวลา เพื่อช่วยในการวินิจฉัย จัดบริการเตือนภัยและจัดบริการสนับสนุนการลดเสี่ยงในชุมชนและสถานบริการได้รวดเร็ว ผู้การมีสุขภาวะของประชาชน โดยกระบวนการมีส่วนร่วม (PLAR) กลุ่มเป้าหมายในการทดลองบันทึกฐานข้อมูล ประเมินโอกาสเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง ร้อยละ 50 ของผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่ขึ้นทะเบียนในสถานบริการที่สมัครใจ เข้าร่วมโครงการ ใน 6 จังหวัด (จังหวัดยะลา , จังหวัดนราธิวาส , จังหวัดตรัง , จังหวัดสตูล , จังหวัดสงขลา และ จังหวัดพัทลุง) แต่ละจังหวัดเลือกดำเนินการอย่างน้อย CUP ละ 1 สถานบริการ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด หากพบข้อบกพร่องในการบันทึกข้อมูลสามารถดำเนินการแก้ไข โดยเจ้าหน้าที่สารสนเทศ ศูนย์ข้อมูล สำนักงานสาธารณสุข ระดับจังหวัด ซึ่งเป็นผู้เสริมแรง (EMPOWERMENT) ให้ความรู้ และปรับฐานข้อมูลให้เหมาะกับบริบทพื้นที่ ผลการเรียนรู้ รูปแบบการรายงานผลปฏิบัติการ ในพื้นที่ ประกอบด้วยข้อมูลเบื้องต้นปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ ปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงได้ ที่มีคุณภาพครอบคลุมบริการผลลัพธ์การคัดกรองกลุ่มเสี่ยงที่กระจายอยู่ในพื้นที่ที่น่าเชื่อถือ เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการบริหารจัดการป้องกันควบคุมโรคและลดเสี่ยง ทั้งนี้ข้อมูลเหล่านี้สามารถเชื่อมโยงส่งผ่าน ขยายผลจากสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิสู่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต่อไปยังสำนักงานป้องกันควบคุมโรคอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้การวางแผนงาน การประเมินคุณภาพการเข้าถึงบริการ ตลอดจนการติดตามสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงสถานะสุขภาพ ภาวะแทรกซ้อนว่าเพิ่มขึ้นมาน้อยเพียงใดอย่างมีประสิทธิภาพและอื่นๆ

อย่างไรก็ตาม นวัตกรรมระบบพัฒนาฐานข้อมูลการประเมินโอกาสเสี่ยงโรคหลอดเลือดสมอง ควรเป็นระบบฐานข้อมูลมาตรฐานที่ครอบคลุมโรคเรื้อรัง (โรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง) เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญสามารถสะท้อนภาพโอกาสเสี่ยง แนวโน้ม อุบัติการณ์ในแต่ละภาคส่วนของพื้นที่ เพื่อวางแผนจัดการลดโรคและลดเสี่ยงอย่างยั่งยืน

